

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1418/2023
25.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Данијел Динчић, адвокат из ..., против тужене ПУ „Вчиелка“ из Бачког Петровца, коју заступа Правобранилаштво Општине Бачки Петровац, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2466/22 од 07.12.2022. године, у седници одржаној 25.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2466/22 од 07.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1612/21 од 21.03.2022. године, ставом првим и другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи за период од 01.02.2018. до 31.10.2020. године исплати следеће износе и то на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада – топли оброк износ од 73.254,50 динара, са припадајућом затезном каматом обрачунатом до 31.03.2021. године, у износу од 9.881,42 динара и законску затезну камату на износ главнице од 73.254,50 динара од 01.04.2021. године до дана исплате и на име неисплаћене накнаде за реграс за коришћење годишњег одмора износ од 54.684,00 динара са припадајућом затезном каматом обрачунатом до 31.03.2021. године у износу од 7.139,99 динара и законску затезну камату на износ главнице од 54.684,00 динара од 01.04.2021. године до дана исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка у износу од 73.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одлучено је да се тужиља ослобађа плаћања судских такси у овом спору.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2466/22 од 07.12.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој за период од 01.02.2018. године до 31.10.2020. године, исплати на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 73.254,50 динара са обрачунатом затезном

камтом од 31.03.2021. године у износу од 9.881,42 динара и затезну камату на главницу од 73.254,50 динара од 01.04.2021. године до исплате, као и на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 54.684,00 динара са обрачунавом затезном каматом од 31.03.2021. године у износу од 7.139,99 динара и затезну камату на главницу од 54.684,00 динара од 01.04.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова првостепеног поступка у износу од 73.000,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 38.203,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23) и оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у спорном периоду од 01.02.2018. године до 31.10.2020. године, била у радном односу код тужене. Тужена јој је обрачунавала плату тако што је основицу, коју објављује Влада Републике Србије, множила са коефицијентом радног места тужиле који износи 7,27. На тако обрачунату основну плату тужена је обрачунавала увећану плату по основу минулог рада и додала друге категорије увећања као и одсуства у дане годишњег одмора, државног празника и привремене спречености за рад, те се тако обрачуната плата са увећањима и накнадама упоређивала са минималном зарадом и уколико је била мања од минималне зараде тужена је вршила доплату до минималне зараде. Утврђено је да је тужена тужилци у спорном периоду исплатила плату претежно у висини минималне зараде при чему јој је у појединим месецима спорног периода тужена исплатила вишу плату од минималне зараде. На обрачунским листама плате тужиле није исказана као посебна ставка накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања тужиле на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора утврђена је на основу варијанте један допунског налаза о економско-финансијском вештачењу према најповољнијим критеријумима за тужену из упоредо важећих колективних уговора у РС рачунајући висину накнаде трошкова за исхрану у току рада у дневном износу од 250,00 динара бруто и висину месечног износа регреса за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде у РС при чему је у месецима у којима је исплаћена, плата тужиле била знатно изнад висине прописане минималне зараде и висина потраживања тужиле исказана као 0,00 динара. То су укупни појединачни месечни износ главнице и обрачунате затезне камате који су наведени у првостепеној пресуди према којој варијанти тужилца коначно и определила тужбени захтев.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев сматрајући да накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора нису садржани у коефицијенту радног места тужиле с обзиром на то да је тужена тужиле исплаћивала плату у висини минималне зараде и да је стога дужна да јој тражене накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем, а према критеријумима из посебних колективних уговора у Републици Србији за јавна предузећа у комуналним делатностима, важећих у утуженом периоду, а у недостатку параметара и општих аката који су били на снази код тужене у спорном периоду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев из разлога што се на утврђивање и обрачун плате тужиле, као и накнаде и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примљива запослених у јавним службама, јер одредба члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, који је *lex specialis* у односу на Закон о раду, прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 88/17...6/20) прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ број 34/01...157/20) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. истог Закона прописано је да основицу за обрачун и исплату плате утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне Скупштине Републике Србије, док је одредбом члана 4. став 1. истог Закона прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана прописује да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за запослене у установама предшколског васпитања или образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ број 43/17 ... 97/20, који је важио до 13.07.2020. године) у одредби члана 35. прописује да запослени има право на плату у складу са законом (став 1.), да се плата запосленог утврђује на основу основице за обрачун плате, коефицијента, додатка на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са Законом (став 2.). Одредбом члана 36. наведеног Колективног уговора прописано је да основна плата запослених представља производ основице и коефицијента у складу са Законом, а које одредбе су садржане и у одредбама чланова 36. и 37. важећег Колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања

чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ број 97/20 од 07.07.2020. године).

Законом о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18) у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), док према ставу 2. истог члана висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено на основу одредбе члана 2. став 2. тог Закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ број 44/01...19/21), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. ове Уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. ове уредбе која се примењује на запослене у основном образовању. У конкретном тужиља је запослена у предшколској установи па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнаде и додатака по основу рада према одредби члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Супротно ревизијским наводима супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон, Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи додатак за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, то ова одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним колективни уговор за запослене у установама предшколског васпитања или образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле како на основу члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis* произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржане у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиље. Тај основ не постоји ни у општем акту.

Стога је правилан закључак другостепеног суда да тужиљи не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је стога чињеница да је тужиљи у спорном периоду исплаћивана минимална зарада на основу одредбе чланова 35. и 36. (односно 36. и 37.) Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања или образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна

покрајина и јединица локалне самоуправе без утицаја је на другачију одлуку јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка, на основу члана 165. став 2., у вези чланова 153. став 1., 154. и 162. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић